

SVĚT KŘEHKÝCH zázraků

České skleněné vánoční ozdoby má rád celý svět. Jsou dokonale provedené, nápadité a pohádkové. Pojďme navštívit místa, kde je tato křehká krása k vidění v nebyvalém počtu i dekorech, a také nahlédneme tam, kde vzniká.

text Pavla Apostolaki / foto Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Johana Antošová a Adobe Stock

Tradice zdobení vánočních stromků pochází z Pobaltí, odkud se dostala do německých hanzovních měst. V roce 1570 se ze symbolu Vánoc poprvé radovaly Brémy, kde se stromky nacházely hlavně v cechovních a řemeslnických domech. V Čechách se „nazdobený zelený krasavec“ objevil až mnohem později. V roce 1812 postavil vánoční jedličku jako překvapení pro své přátele Jan Karel Liebich na svém libeňském zámku Šilboch. Tehdy lidé zdobili stromečky hlavně jablky, sušeným ovocem a ořechy, později přidali cukrové figurky, pozlacené oříšky nebo ozdoby z papíru.

Ty skleněné se zrodily až ve čtyřicátých letech 19. století v Jizerských horách v Josefově Dole. Sklářům ale na začátku nepřišla jejich výroba příliš zajímavá a věnovali se lukrativnějším zakázkám. Když však ve 30. letech minulého století zasáhla hospodářská krize celé sklářské odvětví, hledali řemeslníci nové uplatnění. Díky podpoře státem zřízeného Sklářského ústavu v Hradci Králové vzniklo Sklářské družstvo pro výrobu skleněných foukaných ozdob a začalo vyrábět nádherné kousky. Vánoční ozdoby si ihned získaly svět –

hlavně USA, Švýcarsko, Litvu a Francii. Během roku 1934 putovalo z Československa do zahraničí přes pět tun ozdob, o tři roky později stoupl počet na sto padesát sedm tun. Po roce 1948 převzal výrobu ozdob státní podnik Jablonex. Zahraniční obchod zdárně pokračoval, stejně jako úspěchy na výstavách, například na EXPO 58 v Bruselu. Po sametové revoluci státní podniky zanikly nebo přešly do soukromých rukou, což výrobě skleněných vánočních ozdob prospělo. Vznikla větší konkurence a křehké kousky se vydaly do světa v mnohem větší pestrosti vzorů a dekorů.

ŠVEJK NA STROMEČKU

Proslulé výrobky se staly základem největší veřejné sbírky ručně dělaných vánočních ozdob na světě. Vznikla v roce 2008 v Muzeu skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Instituce ale chtěla unikátní kolekci ukázat veřejnosti. Proto před třemi lety otevřela expozici Svět zázraků. Návštěvníci tu obdivují přes tři tisíce ozdob, přičemž celkově kolekce obsahuje víc než patnáct tisíc kusů. V barvami hýřícím prostoru se nacházejí

i různé unikáty, třeba ozdoby ve tvaru rtěnky, kabelky, mobilu, vodky, kávy latte nebo mrkve. Visí tam korzety, sloni, konvičky, ale i Švejk. Jedinečné jsou rovněž ozdoby ve tvaru Fabergého vejce, fluoreskující, perličkové ozdoby, ozdoby z papírmase i z období před první světovou válkou.

Největším exponátem je pak osmašedesát centimetrů vysoká špice, nejmenším čtyři a půl centimetru velký slon. Jelikož se ozdoby z Čech dodávaly do Severní Ameriky (export pokračuje dodnes), nechybí ani ty ve tvaru kávy a hranolek známého fastfoodu a Santa Clause. Pomyslnou cestu za Atlantik symbolizuje i vizuálně atraktivní expozice. Má podobu zaoceánského parníku s velitelským můstkem a ozdoby jsou nainstalovány do tvaru mořských vln.

PERLAŘSKÉ ŘEMESLO

Výroba foukaných a perličkových vánočních ozdob u nás stále pokračuje. Vyrábějí se ručně foukáním nad kahanem nebo strojově. Výrobu křehké krásy uvidíte v Poniklé nedaleko Jilemnice, kde vznikají ozdoby z foukaných perli. Během exkurze zjistíte, jak probíhá foukání, stříbření, barvení a řezání perli i jejich splétání. Setkáte se s originálními sklářskými technologiemi, které se od počátku 20. století až dodnes téměř nezměnily. Unikátní způsob výroby perličkových ozdob je zapsán na Seznamu kulturního dědictví UNESCO. Po exkurzi můžete navštívit kreativní dílnu a vyrobit si vlastní ozdobu.

V DUV-družstvu ve Dvoře Králové nad Labem zase pracovníci ručně vyrábějí tradiční skleněné ozdoby. V nabídce mají více než osmdesát tisíc výrobků v provedení přibližně šesti set barevných odstínů. Každý z nich je pak rozdělen až na šest efektů, jako je lesk, mat, porcelán, metalíza. Během hodinové exkurze s odborným výkladem se během prohlídky provozu seznámíte s foukáním suroviny, stříbřením, dekorováním i specifickým balením ozdob. ●

Sváteční inspirace

Letos budou v módě ozdoby v netradičních podobách. Barvou Vánoc 2025 je totiž hřejivá, přírodní a elegantní hnědá Mocha Mousse, inspirovaná čokoládou a kávou. Symbolizuje útulnou atmosféru, pohodlí domova a spojení s přírodou. Druhou barvou bude fialová, například odstín Amethyst Shadow. V kombinaci se zlatými, měděnými nebo stříbrnými doplňky vytvoří nádech luxusu a originality.

- 1 Korálkové ozdoby z Poniklé nedaleko Jilemnice jsou zapsány na Seznamu kulturního dědictví UNESCO.
- 2 Svět zázraků je stálou expozicí Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.
- 3 Vánoční ozdoba motivovaná podmořským světem.
- 4 Přístavba Muzea skla a bižuterie je sama o sobě exponát.
- 5 České vánoční ozdoby si svojí krásou získaly celý svět.

inzerce

legalni-konopi.cz
HAPPY CBD

Méně stresu a úzkostných reakcí
(bouřky, ohňostroje, odloučení)
Klidnější cestování a větší komfort při nepohodlí/bolestivosti
(pohyb, věk, rekonvalescence)

Odesíláme do dvou pracovních dnů, nad 500 Kč dárek.

Naše širokospektrální **CBD oleje** pro psy a kočky jsou bez **THC**, z vlastní výroby a každá šarže je laboratorně ověřená.

Koncentrace **3–15 %** podle velikosti zvířete, přirozená chuť pro snadné podávání.

www.legalni-konopi.cz